

Vlasta Dvořák

článek pro švýcarský časopis STUBETE (4-2006) – překlad do češtiny

Vážení čtenáři,

pěkně Vás zdravím z České republiky, a nabízím tentokrát něco jako reportážní záznam jedné návštěvy, ve kterém vás seznámím se zvláště úspěšným skladatelem našeho hudebního žánru. Muzikanti mu říkají "dechovkový hitmaker" a někteří zpěváci, třeba Blanka Tůmová, "můj miláček". Jmenuje se Vlastislav Dvořák - ale nikdo mu neřekne jinak než důvěrně Vlasta, a on své písničky také tak podepisuje - a žije s manželkou v útulném nájemním bytě v Domě pečovatelské služby v malebném historickém městečku Světlá nad Sázavou na Českomoravské vysočině. Jednoho pěkného letního dne se za ním vypravili šéf dechové hudby Veselka Ladislav Kubeš s textařem a jeho přítelem Zdeňkem Benešem, jinak také trumpetistou kapely Božejáci (všechna tato jména už jste mohli číst v mých předchozích dopisech, dokonce opakovaně), a já jsem se přidal takřečeno účelově, protože jsem si řekl, že podobizna tohoto muže může být zajímavá i pro vás. Už tím, čím nás uvítal. Tedy kromě okamžitě podávané přesnídávky, které jsme se sice zdvořile bránili, ale marně, protože manželé Dvořákoví jsou nesmírně pohostinní. Řekl totiž: "Víte, já jsem namouduši nejbohatší člověk, protože mám kolem sebe jen samé dobré lidi." A vědoucne a optimisticky se usmíval. Skoro jsem mu záviděl a v duchu se ptal, zda budu v osmasedmdesáti letech také schopen dívat se na svět takhle vyrovnaně, bez výčitek a vděčně. Ale koneckonců nejde o mne, objektem zájmu je pan Vlasta Dvořák. Na první dojem zaujme už tím, že je vždycky elegantní - kdykoli jsem se s ním až dosud setkal, vždycky měl kravatu, puky na kalhotách nažehlené - a navíc štíhlý a poměrně vysoký. A hudba z něho přímo vyzařuje. Vyprávěl nám, jak u něho a o něm nedávno natáčela Česká televize medailonek z cyklu pořadů Za vesnickými muzikanty a pochvaloval si, že jeho zpověď a písničky budou režisér s kameramanem prokládat nádhernými záběry z přírody, pochopitelně z jeho milované Vysočiny. Však právě písničkou o ní poprvé prorazil do vědomí široké veřejnosti. Přímou tak svůj valčík nazval: Vysočina. "Bylo to asi před patnácti lety," vzpomínal, "když ho prvně hráli páni učitelé tvořící smyčcový orchestr v Humpolci, a to na tamní tradiční už jezdecké soutěži Zlatá podkova, plné nádherných ušlechtilých koní. Pak se mi přihlásil kapelník Božejáků Jan Březina, který tam tu písničku slyšel, a nabídl mi, že by ji vzali do repertoáru a také ji nahráli. Každý si ji může poslechnout na CD ..., na kterém vlastně?", ptá se autor experta a nakladatele Ladislava Kubeše, a ten (mimořadně bezděky se Zdeňkem Benešem dvojhlasně) odpovídá: "Na CD NA VLACHOVCE ZAS HRAJÍ. Z roku 1994." A pan Kubeš ještě dodává: "Vy jste zkrátka, Vlasto, mistrem valčíků. Valčíkový král!" A v ten okamžik se páně Dvořáková rozjasněná tvář rozjasní ještě víc - až jsem se divil, že je to vůbec možné - a on se vyzná: "Tak, tak. Valčík, to je ono. V

něm se vždycky můžu s melodií jaksepatří pomazlit, dát do ní všechnu tu lásku k životu, které jsem plný." A Zdeněk Beneš tiše sice, ale rozhodně dodává: "Však v tangu to umíš stejně dobře." A to všichni souhlasíme, protože si okamžitě vzpomeneme na jejich společné tango Krásný sen, které se stalo dokonce titulním na jiném cédéčku. A nezůstalo samo. Pan Dvořák při té příležitosti vzpomněl ještě i na jejich jiné (s názvem Kamaráde), které prý na jakési soukromé muzikantské oslavě předal bubeníkovi od Božejáků, a ono tam pak znělo opakovaně ten večer ještě mnohokrát, jak se hned všem zalíbilo. To je totiž společná vlastnost všech jeho písní: že chytí za srdíčko hned na první poslech, což se ani zdaleka nedaří každému skladateli, i když jinak třeba také úspěšnému. Melodie Dvořákovy jsou totiž snadno zapamatovatelné a přitom originální, jakoby seslané k němu do jeho harmoniky odněkud shůry. Ano, to je další zvláštnost: vznikají při preludování na harmonice. Ale pojďme zpátky, abyste věděli, jak to všechno začalo a jak dlouho to v nitru zaníceného muzikanta zrálo, než jeho talent začal konečně vydávat plody. Vlasta Dvořák se narodil ve vesničce Tunochody (čili Vysočinu má opravdu v krvi), ale dětství až do třinácti let prožil v Úvalech u Prahy, kam se rodiče brzy po jeho narození přestěhovali. Tatínek pracoval na železnici a byl to zanícený muzikant, hrál v orchestru na trubku. Bohužel právě po těch třinácti rocích zemřel, a synek s maminkou se vrátili na Vysočinu. Skromně a s trochou sebeironické shovívavosti dnes přiznává, že prý už si tenkrát ke svému jménu jakoby ve hře rád připojoval slovo "kapelník". Tím se však nikdy nestal. Ani nemá žádné hudební vzdělání. Je to doslova a dopísmene autodidakt, samouk, který však s různými kapelami, ne hned dechovkovými, spíše s tanečními, zpíval (poprvé už v šesti letech), hrál na klávesy a také na kytaru. Harmoniku čili akordeon měl nejdřív knoflíkovou, ale pak to u něho vyhrála heligonka, a té je věrný dodnes. Pracoval jako vystudovaný veterinární technik ve středočeské Čáslavi, ale v nelehké době komunistického režimu (do jejich strany nikdy nevstoupil) byl často také bez zaměstnání, a nebylo to u nich vždycky lehké, když byli závislí na platu jen manželčině a na rodinném venkovském samozásobitelství, co jim poskytl v zelenině nějaký ten zahradní záhonek a na dvorku to či ono domácí zvířectvo. Proto byl kromě jiného například i hostinským nebo jezdil po vesnicích s pojízdou prodejnou. Avšak vraťme se k hudbě a k písničkám. Hostitel totiž vyprávěl dál. (Mimochodem jeho paní jménem Jindřiška, se kterou jsou manželé už čtyřiapadesát roků, nás mezitím už zase zvala ke stolu, protože napekla spoustu sladkých cukrářských dobrot a dokonce si nedala vymluvit ani společný oběd. Jen ona sama nejedla, jako kdyby jí stačilo, že chutná nám, a tak jsem nevěděl, co mám držet dřív, jestli jídelní příbor nebo zápisník a pero, protože diktafon nemám, pracuji ještě postaru.) Tak jsem se dozvěděl, jak vlastně písničky u Dvořáků vznikají: "Preluduju, preluduju, prsty mi běží po nástroji, a najednou je to tady, nota je na světě, cítím, to je ono, Pán Bůh se na mě zase usmál, i slova se mi k tomu sama přidávají, a to je nevýslovné

štěstí, které přitom prožívám, něco úžasného." Tak vznikl i valčík - hit - Jak je krásná ta česká zem nebo zrovna tak úspěšné Přátelství. Ty si lidé zpívají spolu se sólisty všech kapel, co jich u nás je, kdekoli ty písničky hrají, a to je namouduši v Čechách i na Moravě, od Chebu či Plzně až do Veselí nad Moravou a od Ostravy přes Prostějov až třeba do Soběslavi a do Českých Budějovic všude. Ladislav Kubeš vzpomněl, jak se lidé divili, když se nedávno na jednom koncertu Veselky česky rozezpívala dokonce i jedna návštěvnice od vás ze Švýcarska. A nebyla to původem Češka. Kdybych měl vyjmenovat orchestry, které mají Dvořákovy písničky na repertoáru, bylo by jich jako jmen v telefonním seznamu: Březovanka, Galánečka, Mistříňanka atd. atd, a samozřejmě Božejáci a Veselka a Žadovjáci a ... a to stačí. Vždyť obě posledně jmenované písničky, stejně jako tango Krásný sen, hrávají se dokonce i na pohřbech, "a proč ne," říká na to Zdeněk Beneš, "radost a smutek jsou dvě rodné sestry, které jdou s námi po celý život ruku v ruce." Proto je Vlasta Dvořák člověk vyrovnaný, kterého nerozhází, ani když ho leckde moderátoři různých koncertů a festivalů a zábav překřtí z Vlasty tu třeba na Zdeňka nebo zas na Vladimíra. V této souvislosti zazněla vzpomínka na loňský festival Kubešova Soběslav, kde při sobotním hodinovém přenosu pro program Českého rozhlasu České Budějovice uvedla paní redaktorka svého hosta oficiálně jako Vlastislava Dvořáka. Není zvyklý příliš mluvit do médií, tak byl po návratu domů zvědav, co tomu říkali příbuzní a známí, a když se na to zeptal, uslyšel jen podivení: "Ba, nějaký Vlastislav Dvořák cosi říkal, tak tos byl ty?" A nezbylo, než aby se tomu všichni společně upřímně zasmáli. Vlasta je zkrátka Vlasta, jeden z nich, obyčejný člověk. Než tento portrét skončím, chtěl bych se však zmínit také o jeho prosté člověčí statečnosti. Stalo se asi před šesti lety, že mu najednou vypověděla službu páteř. Měl hroznou bolest, nedokázal vstát vůbec z postele, doktoři neviděli jiné východisko než náročnou a nebezpečnou operaci. Dvořákovi v zoufalství vsadili na lidového léčitele, bylinkáře. Ten bystře rozpoznal, že základní problém je v ledvinách, a za pár měsíců pacienta z potíží dostal pomocí bylinných koupelí a čajů. Ale hluboce jsem se v duchu sklonil, když jsem ho slyšel, jak se svěřuje: "Už je to pryč, ale když mě tenkrát tahali z postele, tak nemůžu říct, že jsem snad křičel. Protože já jsem bolestí řval!" Ano, Vlasta Dvořák ví, že Když odchází mládí (to je další z jeho valčíkových úspěchů napsaný společně s textařkou Zdeňkou Dvořákovou, jež však s ním není příbuzná), není to jednoduché, ale nepodléhá a zaslouží si proto obdiv jako autor, jeden z nestorů naší lidové hudební scény, i jako člověk. Kdybyste kdykoli dostali do rukou hudební nosiče českých a moravských dechovek, zkuste tam jeho písničky vyhledat a přednostně si jich všimnout. Ačkoli třeba slovům nebudete rozumět, jejich čistý a upřímný půvab vás okouzlí určitě. A teď ještě na závěr z jiného, řekněme aktuálního soudku. S odvoláním na výše uvedenou poznámku o radosti i smutku, které jsou nerozlučné, musím zaznamenat ztrátu, která naši dechovou hudbu postihla, když v červnu zničehonic, a teprve v

devětapadesáti letech, zemřel úspěšný skladatel z moravské Hané, pan Jiří Vrána. Jeho poslední písnička Růžový karafiát zdobí i nové cédéčko Kubešovy Veselky a tři jubilujících autorů, o jehož plánovaném křtu na letošní Kubešově Soběslavi jsem vám psal v minulém dopise. Už se stalo, album s písničkami Jaroslava Zemana, Jana Lipolda a některých dalších, spjatých s texty Miloně Čepelky, je na světě, a to je navzdory té smutné zprávě radost. Také už je za námi vystoupení hned čtyř skvělých orchestrů, Veselky, Babouků, Božejáků a Skalanky, které hrály celý den 25.srpna od 9 do 17 hodin v Pivovarské zahradě v Českých Budějovicích v rámci tradiční výstavy Země živitelka. Kdybyste se tam chtěli někdy příště podívat i vy - koncert se koná každý rok přibližně tomto čase - zkuste si předtím sehnat DVD záznam PÍSNIČKY Z PIVOVARSKÉ ZAHRADY z ročníku loňského. A nakonec: Když nezapomenu, a to bych nerad, příště v dopise už podzimním vám napíšu, jak dopadl výlet sto dvaceti Američanů, potomků vystěhovalců z německy mluvících evropských zemí, kteří se po loňském zážitku ze soběslavského festivalu (ale rozmnožili se, loni jich bylo jen padesát) rozhodli přijet k nám letos v září znovu i se svými hudebními nástroji a zamuzicírovat si společně s Veselkou. Na to jsem namouduši zvědavý jako malý kluk. Mějte se dobře, srdečně zdravím. *Jan Podhorský.*

Vážení posluchači a milovníci dechovky, Veselky pak zvláště, přicházím k vám tentokrát s albem, kterým chci vzdát hold a vyjádřit uznání třem svým stálým spolupracovníkům, autorům, na které letos dopadá (a přeju jim, aby to bylo dopadení něžné) kulaté životní výročí. Jan Lipold si už může říkat pětadesátník a Jaroslav Zeman s Miloně Čepelkou jsou či budou dokonce sedmdesátníci. Aby byl výběr písní a skladeb co nejpestřejší, vznikly na můj popud i některé jejich společné kousky, současně však se dostalo také na jiné autorské partnery každého z nich. Když jsme ve studiu natáčeli, nad mnohými čísly tam hráči i zpěváci uznale pokyvovali hlavami, jako kdyby chtěli říct, tohle a tohle má naději na úspěch. My všichni ale víme, že naše dobré mínění a snaha nestačí, že oblibu písniček i koneckonců orchestrálních skladeb určujete vy, a nám autorům a interpretům nezbyvá než jen doufat. Takže doufáme. Jubilantům přeju - a věřím, že společně s vámi - hodně zdraví a nekončící inspiraci, a vám všem příjemné poslouchání. Vždyť právě kvůli němu jsme se také my ve Veselce snažili o co nejlepší výsledek. *Váš Ladislav Kubeš.*